

Podstawy fotografii

Głębina ostrości

W poprzednim numerze dowiedzieliśmy się, że wartość przesłony ma zasadniczy wpływ na tzw. głębię ostrości.

Głębnią ostrości nazywamy obszar, w którym widziany przez nas obraz wydaje się ostry. Łatwo to zrozumieć na następującym przykładzie: wyobraźmy sobie, że przechodzimy przez ruchliwą ulicę na przejściu, przed którym stało kilkanaście samochodów. Kiedy się na nie obejrzymy, zauważymy, że samochód na który patrzymy jest ostry, kilka samochodów w pobliżu wybranego jest niemal idealnie ostrych, podczas gdy wszystkie inne przed i za tymi samochodami wydają się już nieostre. Te pojazdy, które wydają się nam dostatecznie ostre są położone właśnie w obszarze głębi ostrości.

Tak samo jest w fotografii: głębia ostrości rozciąga się przed i za punktem nastawienia ostrości. Nie jest to jednak podział pół na pół, okazuje się bowiem, że przed punktem nastawienia ostrości rozciąga się jedna trzecia obszaru głębi ostrości, pozostała zaś część znajduje się za tym punktem.

Zależność tą bardzo często wykorzystuje się w fotografii krajobrazu: fotograf nie ustawia ostrości na nieskończoność, np. na góry położone na horyzoncie, gdyż pozbyłby się w ten sposób dwóch trzecich obszaru głębi ostrości znajdującego się za nimi. Ustawia on zatem ostrość na wybrany punkt sceny, tak, by góry znalazły się w końcówce obszaru ostrego odwzorowania.

Obszar głębi ostrości musi być jednak dostatecznie duży, by wszystkie interesujące obiekty były ostre, toteż stosuje się z reguły małe otwory przesłony (czyli duże liczby przesłony). Przed wykonaniem zdjęcia należy zawsze zastanowić się, które elementy sceny powinny być ostre, a które rozmyte i w zależności od tego ustawić ostrość na wybrany punkt, oraz zastosować odpowiedni otwór przesłony, zapewniający żadaną wielkość pola ostrego odwzorowania. Nie można nastawić ostrości dalej niż na nieskończoność, wobec czego wszystko co znajduje się w „nieskończoności” lub za nią będzie zawsze ostre.

Poza przesłoną są jeszcze dwa czynniki decydujące o głębi ostrości: ogniskowa obiektywu oraz odległość od fotografowanego obiektu.

Zastosowanie teleobiektywu, niskiej liczby przesłony, wynoszącej 5.0, a także ustawienie punktu ostrości na drzewo w lewej części kadru, znajdujące się blisko fotografującego, pozwoliło znacznie zmniejszyć głębię ostrości i spłaszczyć perspektywę.

Kolejny przykład zastosowania małej głębi ostrości i spłaszczenia perspektywy teleobiektywem, tym razem w fotografii portretowej.

Im bliżej znajduje się obiekt na który nastawiliśmy ostrość, a także im dłuższa jest ogniskowa obiektywu, tym głębia ostrości jest mniejsza. Mało tego obiektywy o dużych ogniskowych np. teleobiektywy powodują spłaszczenie perspektywy, dzięki czemu idealnie nadają się do fotografii portretowej, powodując wyakcentowanie postaci i rozmycie tła. Sprawdzają się także w fotografii krajobrazu: spłaszczenie perspektywy pozwala na zestawienie kilku odległych od siebie obiektów. Obiektywy szerokokątne natomiast powodują zwiększenie głębi ostrości.